

PÄTKÄRUNOILIJA

Sami
Rajakylä

PÄTKÄRUNOILIJA

Sami
Rajakylä

Copyright © Sami Rajakylä 2013

Johnny Kniga Kustannus
Imprint of Werner Söderström Corporation
PL 314, 00101 Helsinki

ISBN 978-951-0-39773-2

Painettu EU:ssa

Kaikille pöytälaatikkorunoilijoille.

”Morjesta.”

Keijo tunnisti miehen Hermanni Koivukariksi, kahdeksannen vuoden kansantaloustieteen opiskelijaksi, rastafariksi joka asui edelleen Vuosaaren opiskelijakasarmien solussa ja luultavasti pössytteli pilveä.

Koivukari tuli tuomaan papereita, jotka häneltä oli puuttunut kesälomanajan asumistukihakemuksesta. Koivukari ei ollut koskaan vielä onnistunut palauttamaan hakemusta, jossa olisi ollut kaikki Kelan vaatimat todistukset ensimmäisellä kerralla mukana tai oikein täytetty.

”Tässä on nämä kesätenttien osallistumistodistukset”, Hermanni ojensi repusta paperit Keijolle.

Keijo otti paperit vastaan ja silmäili kiinnostuneena Koivukarin reppua, jonka kankaaseen oli ommeltu rauhan-merkki. Hän siirsi katseen papereihin. Niiden mukaan H. Koivukari oli ilmoittautunut kolmelle ke-

säkurssille ja täytti päätoimisen opiskelijan kriteerit. Se oikeutti saamaan kesäajalta asumistukea.

Kurssitarjottimella oli astronomiaa, uskontotiedettä ja länsimaisen taidemusiikin historiaa. Keijon teki mieli kysyä mikä Koivukarista tulisi isona, aineyhdistelmä vaikutti siltä, että siitä valmistui sekakäyttävä.

”Mielenkiintoisia kurssivalintoja sinulla”, Keijo totesi luonnollisella virastoäänellään. ”Melko monitieteellistä opiskelua.”

”Ihmisen on hyvä tietää vähän kaikesta, tiedätsä, ja yliopistossa on hienot tsänssit kuulla alojensa kärkinimiä ja haistella tutkimuksen uusimmat tuulet. Mun motto on, että mieluummin vähän kaikkea, kun liikaa yhtä, tiedätsä.”

Keijon tunteet olivat ristiriitaiset Koivukarin suhteen.

Toisaalta hän ei hyväksynyt, että yhteiskunnan varoilla loisittiin ja nosteltiin tukia tekemättä mitään; oli okei olla kiinnostunut asioista, mutta kuka työt tekisi jos me kaikki oltaisiin toteuttamassa itseämme, perkele. Jos halusit tietää tähtisumuista ja nebuloista, menit kirjastoon ja mieluiten töitten jälkeen.

Toisaalta hän kadehti Koivukaria. Keijo oli myös aikanaan pyrkinyt yliopistoon. Armeijan jälkeen hän oli pyrkinyt humanistiseen tiedekuntaan lukemaan teoreettista filosofiaa ja tullut valituksi varasijalle 98. Yliopiston sijaan hänet oli hyväksytty Kymenlaakson ammattikorkeakoulun liiketalouden-linjalle. Viidessä vuodessa hän oli valmistunut tradenomiksi.

Keijo epäili että Koivukari oli jo pössytellyt liikaa. Henkilötietojen mukaan Hermannin Koivukari oli naimaton. Keijo muisteli että hän oli kerran nähnyt Koivukarin toimistolla yhdessä jonkun hippityön kanssa. Tyttö oli näyttänyt värikkäältä neulatyynyltä.

”Kiitos, nämä onkin sitten kunnossa”, Keijo rei’itti paperit ja pani ne mappiin.

”Tänks jäbä”, kiitti Koivukari. Hän sitoi kangasreppunsa nyörit ja poistui huoneesta.

Kuka hemmetti puhui tuohon tyyliin, Keijo mietti. Koivukari oli henkilöpapereiden mukaan 27-vuotias, armeija käymättä, kuinkas muuten.

Keijon ajatus katkesi kuin seinään Annan saapuessa tauolta. Vaistomaisesti Keijo veti vatsaa sisään tytön kävellessä ohitse.

Keijo katseli Annaa salaa.

Hänen työpöytänsä oli tytön työpöytään nähden odotusaulan vastakkaisessa kulmassa. Tytön ruskeat silmät ja kultaiset, melkein takapuoleen asti yltävät hiukset riivasivat Keijoa. Hän oli käyttäytynyt kuin teinipoika Anna Vainion aloitettua työharjoittelunsa Vuosaaren Kansaneläkelaitoksella.

Keijo ei osannut katsoa kaunista naista haluamatta. Sitä paitsi Anna tiesi tasan tarkkaan minkälaisia signaaleja lähetti. Kyllä vaan, ei epäilystäkään. Ja mielenrauhan tyttö oli Keijolta vienyt.

Töissä oli tähän asti sentään saanut elää suhteellisen rauhassa ilman turhaa kiihtymystä; Kelan naiset eivät saaneet kuin henkilövaakojen viisarit värähtämään. Keijo ei pitänyt lihavista naisista. Tyytyväisenä hän oli lukenut Iltalehdestä evp. kenraali Hägglundin haastattelun, jossa kenraali sätti lihavia naisia kommentilla: ”Mekko ei laskeudu nätisti.”

Keijo jakoi kenraalin arvot: huolimatta reilusta yhdeksänkymmenen kilon elopainosta ja ruukkuvatsasta, hän ei pitänyt itseään lihavana. Pieni pyöreys oli hänelle vain väliaikaista. Väliaikaisuutta oli jatkunut pian

kymmenen vuotta. Keijon kunto-ohjelma, 20 minuutin lenkki kerran kolmessa viikossa ja pyörällä töihin aina kun auton akku oli tyhjä, ei ollut vielä tuottanut tuloksia. Mutta salikortti lompakossa ja vatsapenkki sängyn alla kertoivat selkeää kieltä: tämä mies otti fyysisen kunnan tosissaan.

Työkiireiden rajoittaessa liikkumista Keijo oli pyrkinyt kompensoimaan treenipäiviä ostamalla kevytolutta tavallisen kolmosen sijasta. Häntä tosin epäilyttivät kaiken maailman piilosokerit, sillä jotain omituista siinä oli oltava, että kansa lihoi jatkuvasti, vaikka kaikki ruoka oli kevyttä ja rasvatonta.

Keijon mielestä kansa olisi saatava takaisin reippaisiin ulkotöihin, peltoa kyntämään ja viikatetta heiluttamaan. Ei ollut läskiä vyötäröllä, kun Suomea vielä kuokittiin.

Siisti sisätyö levensi persettä. Ruumiillinen työ kuniaan, ajatteli Keijo. Itse hän ei ollut vuosiin nostanut mitään kuulakärkikynää raskaampaa.

Mona, Keijon eksä, oli pilkannut miehen käsiä latumerkeiksi. Omasta mielestään Keijo oli piilovahva. Sitä paitsi Keijo oli taiteilija, tarkemmin sanoen runoilija, ja mihin runoilija tarvitsi isoa hauista.

Toistaiseksi tosin kaikki kotimaiset kustantamot olivat kieltäytyneet julkaisemasta Keijon tavaraa. Mutta Keijo oli poikkeuksellinen ihminen, sillä jokainen hylkäyskirje vahvisti hänen uskoa omaan kykyihinsä.

Kirjallinen suuruus olisi hänen kohtalonsa.

Keijo järkeili että kaikki läpimurtonsa alle 30-vuotiaana tehneet olivat saaneet osansa liian helpolla. Heistä ei kuultaisi jatkossa.

Keijo mietti kahta viimevuosien kohuttua nuorta naiskirjailijaa, Taina Latvalaa ja Riikka Pulkista. Tai oi-

keastaan vain Pulkkisesta oli kohuttu. Latvalan esikoinen oli saanut kohtuullista medianäkyvyyttä, mutta hiipunut tuntemattomuuden marginaaliin lukuisten muitten tuntemattomien esikoiskirjojen seuraksi.

Keijo oli haaveissaan rakastanut kumpaakin. Tainaa hieman enemmän eikä pelkästään siksi, että tämä näytti takakannen kuvassa Pulkista paremmalta, vaan myös kirjoitti paremmin. Sittenkin molemmat olivat ehtineet julkaista jo toisen romaaninsa. Valitettava realiteetti vain oli, että toisen taso oli kummallakin jäänyt kauas esikoisesta. Alle kolmekymppisinä Pulkkinen ja Latvala olivat hiipumassa kohti latteutta, jonka painosta maailman kirjahyllyt natisivat. Epäonnekseen molemmat olivat lahjakkaita, kumpikin oli alkanut kirjailijaksi 25-vuotiaana ja ennen sitä elämäkokemusta oli karttunut hattaranpehmeästä yliopistomaailmasta. Se oli sääli, sillä kummallakin oli potentiaalia olla paljon enemmän.

He olivat valinneet olosuhteiden pakosta helpon tien. Lahjakkuudelle on aina suunnattoman vaikeaa alentaa itsensä.

Keijon ei tarvinnut vapaaehtoisesti ottaa turpaansa, hän ei näet ollut lahjakas. Hän oli typerys jonka elämä pudotti perseelleen tämän tästä, erityisen typerä hän oli siinä mielessä että nousi aina ylös ottamaan uudelleen turpaansa.

Jos Latvala ja Pulkkinen ymmärtäisivät oman parhaansa, he hakisivat kokopäivätoita McDonald'silta. Tragedia oli, että he antoivat mieluummin haastatteluja Me akoil-le ja muille naistenlehdille. Etenkin Pulkkisella tuntui olevan valtava hinku päästä kaikkien yhteiseksi tutuksi, keskustelijaksi, kulttuurivaikuttajaksi, tv-tähdeksi.

Keijo muisteli muutama vuosi sitten Nelosella pyörinyttä keskusteluohjelmaa *Kuka, mitä, häh*, johon Pulkki-

nen oli lähtenyt mukaan yhdessä muiden nuorten tyrkkyjen kanssa. Keijo oli tietenkin katsonut pilottijakson ja todistanut hirvittävää kuraa, jopa television standardilla. Hyvä Kohtalo oli kuitenkin tarjonnut Pulkkiselle ulospääsyn, kun ohjelma oli lopetettu neljän tai viiden jakson jälkeen. Se, jolla on korvat, kuulkoon.

Omaa taiteellista läpimurtoaan odotellessa Keijo tyydytti avautumisviettiään Aukea.net -runosivustolla, jossa pöytälaatikkorunoilijat julkaisivat ja kommentoivat toistensa tekstejä. Koska Keijo ei halunnut vielä tässä vaiheessa nimeään julkisuuteen, hän käytti sivustolla pseudonyymiä, Aulis Revanperä.

Keijo päätti saman tien käydä vilkaisemassa minkälaisen vastaanoton hänen uusin, aamulla sivustolle lataamaansa runo, Romantiikan kuolema, oli saanut.

Tällainen oli Keijon runo:

*Luin tuhat sivua Tabermannia
katsoin kahdeksan kertaa Titanicin
poimin kukkia kedolta ja kirjoitin
tusinan rakkauskirjeitä*

* * *

Kunnes nainen sanoi minulle:

"Nai mua takaapäin – niin mä tulen!"

Runo perustui Revanperän omiin kokemuksiin. Siitä oli aikaa 10 vuotta kun Aulis (siis Keijo) oli kuullut nuo sanat erään opiskelijatyttön yksiössä. Hän muisti ne kuin eilisen päivän. Hän muisti kaikki panonsa, niin vähän niitä oli ollut.

Revanperällä oli Aukeassa jo pienimuotoinen fani-klubi. Suurempi ja alati kasvava oli paheksujien joukko.

Hurjimmat olivat ehtineet jo vaatia ylläpitäjää poistamaan Aulis Revanperän runot sivustolta.

Keijo nautti mahdollisesti vielä enemmän runoharastajien sielunelämän järkyttämisestä kuin kiittävästä arvosta. Kirjallisuudessa oli aina ”näpäyttämisen” elementti. Parhaimmatkin kirjailijat saattoivat olla ihmisinä kovin heikkoja: juoppoja, egoisteja, narsisteja, suuruudenhulluja, ja luultavasti se oli heidän kirjoittamiselleen eduksi.

Keijo tiesi, että äänekäs vastustus oli arvokkaampaa kuin hiljainen hyväksyntä. Hän luki parhaillaan käyttäjän Marina@love kommenttia: ”Kirjoittaja ilmeisesti kuvittelee että hyvä runous on yhtä kuin henkilökohtaisten panokokemusten raportointi. Kategorisesti Revanperän tuotos ei eroa mitenkään teinipoikien sähkökopin seiiniin piirtelemistä mulkuista, ja luulenkin, että nimimerkin takaa löytyy joku yläastealainen, joka yhä odottaa ensisuukkoaan.”

Keijo hieroi sormiaan tyytyväisenä kuin lehmänlannassa pyörivä koira. Nimestä ja kirjoitustyylistä päätellen kirjoittaja oli joko kotimaisen kirjallisuuden opiskelija tai runoutta harrastava kotirouva.

Keijo klikkasi Marina@love:n nimeä nähdäkseen minikäläistä kamaa tämä sivustolla esitteli. Käyttäjä Marina@love:lla oli kaksi novellia, runoteos ja valokuvakokoelma esillä. Keijo tsekkasi runot. Ensimmäinen kertoi itkevästä metsästä, murheellisista vesistä ja sateenkaaresta. Toinen tähdistä ja keijuista – tai ei sittenkään, Keijo ei tiennyt mistä ne kertoivat, paitsi ehkä kirjoittajansa todellisuudentajun puutteesta.

Hän kirjautui ulos Aukeasta ja otti seuraavan asiakkaan vastaan.

2 Kotimatalla Keijo ohitti jalkakäytävää kireissä pyöräilytrikoissa potkivan tummahiuksisen rullaluistelijan – alati valpas silmä oli harjaantunut erottamaan rotunaisen sulavat muodot sadan metrinkin päästä... Hän parkkeerasi kadun varteen – ei naista vaihtiaukseen vaan siksi että oli perillä.

Keijo asui kerrostalossa vanhan Puotinharjun ostarin takana Itäkeskuksessa. Kotiin päästyään hän riisui hionneet työvaatteensa ja meni suihkuun. Lämpimän veden helliessä piinattua sielua Keijo kuvitteli olevansa rullaluistelijan kanssa suihkussa ... *tyttö saippuoi hänen kiveksensä.*

Suihkun jälkeen Keijo haki jääkaapista Koffin kevyt-oluen (miinus 30 % kaloreita) ja käveli pyyhe lanteilla parvekkeelle. Hän poimi tupakan kahvipöydällä lojuvasta vaaleanvihreästä Pall Mall -askista.

Keijo raapaisi tikun ja antoi rikkipään palaa loppuun ennen kuin kuljetti liekin savukkeen tulipäähän. Hän veti

henkoset ja katseli alas aukiolle, missä joukko teinipoikia skeittasi itse tekemillään rampeilla. Skeittaamisen täytyi olla hyvä liikuntamuoto, sillä hän ei muistanut ikinä nähneensä lihavaa skeittaria. Saikohan skeittaamalla tyttöjä, Keijo pohti, laumassa ei näkynyt yhtäkään.

Tupakka alkoi yskittää ja hän tumppasi röökin vanhaan Felixin kurkkupurkkiin. Omassa kurkussakin tuntui olevan tumppi jumissa.

Keijo rohisteli ja räkäisi limapallon seitsemännestä kerroksesta. Hän seurasi putoavaa klimppiä, kunnes se katosi näkyvistä jossain neljännen ja kolmannen kerroksen välissä. Sen jälkeen hän istahti valkoiselle muovijakkaralle ja joi ahnaasti loput puolikkaastaan.

Seurasi kovaääninen röyhtäisy. Keijo nousi venyttelemään ja palasi sisälle. Hänen oli nälkä, teki mieli jotain hyvää. Hän otti kaapista Pirkan chilitonnikala-säilykkeen. Pelkkä kannen auki napsahtaminen toi syljen suuhun. Tonnikalan kaveriksi Keijo otti juustoleipää ja kyytipojaksi toisen oluen. Oluen hän kaatoi lasiin; ukki oli sanonut pullonsuusta juomisesta, että siitä näki kuka oli oppinut maistamaan kiven takana.

Syödessään Keijo katseli televisiosta uutiset. Hallitusneuvottelut olivat ajautuneet umpikujaan. Kahden Keskustahallituksen jäljiltä meneillään oli vallan uusjako. Poliittinen valta Suomessa oli nyt Keijon sukupolven, 1970-luvulla syntyneiden käsissä. Jyrki, Jutta, Anni ja Paavo pohtivat vakavina isänmaan etua. Ikänsä puolesta Keijo olisi voinut leikkiä ainakin nuorempien puoluejohtajien kanssa samassa hiekkalaatikossa. Sittemmin eräiden hiekkalaatikkoa oli laajennettu. Keijoa se pänni. Ei siksi että alle nelikymppinen olisi liian nuori johtotehtäviin, vaan siksi että nelikymppinen ilman työkokemusta oli.

Ainoa puoluejohtaja, joka edes joskus oli tehnyt töitä, oli Urpilainen, vajaan kaksi vuotta luokanopettajana.

Oli henkistä laiskuutta ja älyllistä epärehellisyyttä hoitaa yhteisiä asioita tuntematta edes alkeellisella tasolla työtä, joka piti rattaat liikkeessä. Se tarkoitti ihmisiä tehtaissa, varastoissa, liukuhihnoilla, kassalinjastoilla, sairaaloissa jne. Mitä helvettiä Paavo Arhinmäki tiesi kansanedustajan kuukausituloilla köyhän elämästä, josta aina puhui? Vasemmisto ja ay-pamput jauhoivat tuloerojen kaventamisesta, olivat huolissaan yhteiskunnan eriarvoistumisesta. Lauri Lyly voisi aloittaa talkoot omasta palkastaan, jos oli siitä niin v**un huolissaan.

Vaalitenteissä Urpilainen oli nostanut esiin vanhus-tenhuollon surkean tilan ja resurssipulan. Juttua oli järkyttänyt tutustumiskäynti vanhusten palvelutaloon. Joo, varmasti on järkytys nähdä oikeita töitä, jos ei ole sellaisia koskaan tehnyt.

Urpilaisen kommentit olivat yhtä valistuneita kuin teinipojan rehvastelut kokemuksilla, jotka perustuivat Pamelan ja Tommy Leen kotivideoiden katseluun puolinopeudella. Poliitikossa oli se ongelma, että hän oli aina samanmielisen joukon ympäröimä, ja samanmielisten joukossa jokainen vahvisti omia ja toisten ennakkoluuloja.

Hyvin tavallista oli kuulla tunnetun poliitikon suusta, kuinka hän nuoruudessaan kävi ankaran henkisen jaakopinainin puoluetta valitessaan. Keijo yritti muistaa oliko se ollut ykkösaamu vai lauantaseura, missä Katainen oli selvittänyt nuorena käymäänsä ”ankaraa pohdintaa” ennen kuin ”valitsi” kokoomusarvot omakseen. Katainen, joka Keijon mielestä oli vilpittön vakaumuksessaan, todella uskoi itse valinneensa kokoomuslaisuutensa. Mutta kuinka porvarisperheen vesa, joka ei ollut koskaan

samaistunut työtätekevän miehen asemaan, olisi voinut tehdä aidosti vapaan valinnan?

Oli arrogantti virhepäätelmä kuvitella voivansa pohtimalla ratkaista yhden maailmankatsomuksen paremmuuden toiseen verrattuna. Sellainen vaatisi vuosia kestävää kenttätyötä. Mutta ihminen joka kerran puki jonkin aatteen ylleen, näki siitä edespäin maailman tuon aatteen lävitse. Lopulta jokainen arvostelu ja näkemys, joka erosi aatteesta, muodosti uhan ihmisen identiteetille, ja mitä suurempi uhka, sitä syvempi taantumus.

Myös Adolf Hitler, tuo kaikkien kansanvillitsijöiden isä, kirjoitti *Mein Kampfissa* käyneensä pitkää sisäistä kamppailua siitä, oliko juutalainen ihminen vai ei. Tämän kamppailun lopputulos tiedetään. Hitler, tuo älyllinen laiskimus, ei edes tuntenut yhtään juutalaista henkilökohtaisesti.

Samaan tyyliin useimmat tämän maan vasemmistopoliitikoista (tai sellaisena esiintyvät) eivät ole eläissään pukenneet työhaalaria päällensä ja seisoneet toverin rinnalla työmaakuopassa. Eivät he tiedä duunarin elämästä yhtään enempää kuin Hitler tiesi juutalaisista tai tämä sukupolvi tietää, mitä on olla kранаattisateessa. Mutta sivistys ja myötätunto eivät ole koskaan olleet vaatimuksena poliittiselle johtajalle.

Führer oli kuuluisa siitä, että hän sai vastustajansa lannistumaan usein pelkällä röyhkeällä solvaamisellaan ja raivokkaalla inttamisella. Keino on nykyäänkin hyväksi havaittu useiden menestyvien johtajien repertoaarissa. Presidentti Niinistö tapasi ärhennellä ministeriaikoinaan sellaisella raivolla, että useampikin työtoveri valtioneuvostossa tirautti itkua. Presidentti Halosen on sanottu olevan kiivas suustaan. Lipponen murahteli, Kekkonen tyylytti (eikä aina

pelkillä sanoilla). Valtaa ei oteta olemalla mukava kaveri.

Keijo ei etsinyt valtaa. Hän halusi vain naida kunnolla ennen loppua, ja ehkä ottaa ryyppynkin.

Säättiedotuksessa luvattiin helteiden jatkuvan ainakin sunnuntaille. Keijo pisteli tonnikalaa haarukalla suuhunsa. Kirkkaan punaiset chilit polttelivat ihanasti kitalakea ja Keijo sammutti liekit pitkällä kulauksella kylmää olutta. Olutmarinoidut chilipavut panivat vatsassa hapot jylläämään ja muodostivat Keijon paksusuoleen kaasua – sohva kumahti kuin syvyyspommi. Jylhä löyhyä seurasi perässä ja Keijo tunki ylpeyttä ruumiinsa tuotoksesta.

Samalla kun söi, Keijo surffasi läpi kaksitoista tv-kanavaa löytämättä mitään katsottavaa. Kun tonnikalapurkki oli tyhjä, hän napsautti television kiinni ja siirtyi tietokoneen ääreen: häntä syyhytti käydä kurkistamassa oliko *Romantiikan kuolema* kirjoittanut jäseniltä uusia kommentteja...

Se oli.

Keijo herätti lukijoissa intohimoja. Mikseivät kustantajat tajunneet sitä? Työpöydän laatikot pursuivat hylkäyskirjeitä pienen novellin verran.

Hän jatkoi arvostelujen lukemista: 22 jäsentä oli antanut äänensä runolle.

Romantiikan kuolema sai keskiarvoksi 1.3 pistettä viidestä mahdollisesta.

Joku toinen olisi luultavasti masentunut huonosta kritiikistä – vaan ei Keijo. Hän näki itsensä pitkässä jatkumossa Galilein, Thomas Alva Edisonin ja Jeesus Nasarettilaisen kanssa. Kaikkia edellä mainittuja oli pilkattu ja pidetty hulluina.

Eniten heistä Keijo samaistui Edisoniin, joka hehku-lamppua keksiessään oli vastannut pilkkaajilleen: ”En ole epäonnistunut, vaan keksin kaksituhatta tapaa miten se ei

toimi”, tai jotain sinnepäin. Alva ei koskaan antanut periksi ja sai lamppunsa hehkumaan. Keijo tunnisti Edisonissa saman hulluuden, joka ajoi häntä itseään eteenpäin; molemmat tavoittelivat vain hieman valoa elämäänsä.

Keijon ura runoilijana oli alkanut seksuaalisen turhautumisen ja itsetuhoisten ajatusten inspiroimana. Haaksirikossa mies tarttuu ensimmäiseen pelastusköyteen. Miksi se oli Keijolle ollut runous eikä HIFK:n vieraspelimatkat, sitä hän ei tiennyt.

Hän oli ollut 21-vuotias aloittaessaan kivikkoisen tienensä kirjallisuuden maailmassa. Hän ei tullut kulttuurikodista tai ollut erityisen hyvä missään. Hänen paras numeronsa ainekirjoituksessakin oli ollut seitsemän ja puoli. Keijo muisti sen, koska se oli ollut ainoa kerta, kun opettaja oli pyytänyt häntä lukemaan aineensa luokalle. Tarinan nimi oli ollut ”Kärpäsenä katossa”, ja se oli kertonut kärpäsestä, joka lentää ilkeän pojan silmään liikuntatunnilla, ja auttaa sillä tavalla kiusatuksi joutunutta poikaa tekemään sählypelin voittomaalin.

Opettajan kasvot palautuivat yllättävän selkeinä Keijon mieleen. Ne olivat juopon kasvot. Opettajaa oli sanottu Laamaksi, koska hänellä oli vitivalkoinen tukka. Laamalla oli punaiset posket ja tupakan kellastamat huonot hampaat. Kotimaiset klassikot ja viinipullo olivat luultavasti korvanneet miehen Laaman elämässä.

Kirjallisuus kuului surkimuksille.

Äikän luokan seiniä olivat koristaneet oppilaiden tekemät runot: yhden niistä Keijo muisti vieläkin:

VITTU KUN TEKIS MIELI TUPAKKAA,
MUTTA ON PAKKO POLTTAA HANSKAT KÄDESSÄ
ETTEI ÄITI HAISTA

Keijo mietti Anniinaa, johon oli ollut salaa pihkassa. Mitä tytöstä oli tullut? Hän oli kai halunnut näyttelijäksi. Oliko hän onnistunut? Onnistuiko kukaan koskaan? Vai oliko menestys vain yksi ansa lisää?

Keijo himoitsi menestystä, hän halusi olla kuuluisa kirjailija. Hän halusi auliit naiset ja ilmaiset juomat. Kahdeksasta neljään, rivitalokolmio ja perhe eivät olleet asioita joita hän tavoitteli. Oli tarpeeksi paha olla kahleissa kahdeksasta neljään. Keijo halusi unelman, tekstiviestejä tuntemattomilta, VIP-kortin kuumaan yökerhoon. Se oli järjestöntä ja hän tiesi sen. Joskus, ryypättyään liikaa, Keijo nyyhki ja kävi jaakopinpainia elämänsä ja haaveidensa välillä. Silloin hän ajatteli tyytyvänsä siihen mitä on, työhön, 37:een neliöön, autoon joka starttasi aamulla. Niinä hetkinä ne muutamat vanhat ystävät, joihin hän oli pitänyt yhteyttä, näyttivät kadehdittavan onnellisilta vaimoineen, koirineen, rivitaloineen ja lapsineen.

Sitten, päivän parin kuluttua, kun krapulan kiroukset olivat ikävä muisto, hän jälleen halveksisi ystäviään. Mitä muuta he olivat valinneet kuin turvallisen valheen, johon uskoa. Keijo epäili että ne kaikki – asuntolaina, kesähäät, koiranpennun ja lapsen hankkiminen – olivat vain keinoja pitää väljähtäneitä suhteita pystyssä, jatkoaika, joka lopulta päättyisi karvaaseen tappioon.

Pitkässä suhteessa tarvittiin puheenaiheita, parisuhteen pikaliimaa, joka piti yhdessä seuraavaan vuoteen asti. Kaksi tai kolme ensimmäistä vuotta menivät vielä alkuinnostuksessa, opiskellessa, nussiessa ja rakentaessa taloudellista pohjaa elämälle. Sen jälkeen oli alettava asuntosäästäjiksi, juostava sunnuntait näytöillä, sovittava tapaaminen lainaneuvojan kanssa, myytävä oma elämä ja työ pankille 25 vuodeksi ja maksettava siitä vielä korkoa.

Asunnon etsimiseen, muuttoon ja sisustamiseen saisi helposti menemään taas yhden vuoden. Sen jälkeen alettaisiin puhua häistä. Pidettäisiin kihlajaiset sukulaisten kanssa. Kesähäitä suunniteltaisiin seuraavat puoli vuotta. Sitten tulisi *oikea* hetki hankkia lapset. Mies haaveilisi jo vieraista naisista, mutta pantava oli kun lasta tehtiin. Alkaisi uusi seikkailu – isyys ja äitiys. Näillä toimilla suhteelle hommattiin helposti kymmenenkin vuoden jatkoaika, kunnes sitten nelikymppisinä huomattiin, että oli unohdettu ”elää” omaa elämää.

Vahinko korjattaisiin firman pikkujouluissa samassa jamassa olevan työkaverin kanssa.

Keijo tyhjensi olutlasinsa. Monesko se jo oli? Kolmas vasta. Hän piti rajana seitsemää työamuna. Määrä perustui sosiaali- ja terveysministeriön kulutuslaskuriin, jonka mukaan ravintola-annosten kertakäytön yläraja kulki seitsemässä. Tänäpäin hän ei kuitenkaan ottaisi seitsemää. Olo tuntui jollain tapaa voimattomalta, aivan kuin hän olisi tulossa kipeäksi. Ehkä ei olisi pitänyt syödä chilejä. Keijo meni jääkaapille juomaan lasin maitoa, mutta sitä ei ollut siellä kuin kahvimaidoksi säästetty pohjaliru.

Hänen pitäisi lähteä kauppaan. Keijo katsoi kelloa ja muisti samassa että oli keskiviikko – viikkaripäivä. Aikaa kupongin jättämiseen oli vartti. Hän puki verryttelyhousut, T-paidan ja tennarit, ja lähti ulos. Ehkä Prisman infossa olisi se kaunis vaalea tyttö, Petra.

Keijo oikaisi vanhan ostarin läpi Turunlinnantielle ja edelleen Vanhanlinnantielle, missä marketti sijaitisi. Porukkaa ja autoja velloi Prisman ovista sisään ja ulos: amerikkalaisia räp-videoita matkivia nuoria, hunnutettuja somaleja lastenvaunuineen, teinityttöjä meikeissä ja kireissä farkuissa, liioiteltuja, mauttomia.

Veikkauspisteellä mummot täyttivät iltakenojaan.

Keijo käveli suoraan infotiskille. Nähdessään tytön vaaleat kutrit hän tuli hypertietoiseksi ruumiistaan. Hän tunsu sydämen lyönnit, kulmakarvojen liikkeet ja nykyään pyrkivän suupielen.

”Moi, mitä teille?” Petra kysyi kun tuli Keijon vuoro.

”Hei, yksi rivi Viking-lottoa”, Keijo sanoi ja vilkaisi seinäkelloa: aikaa pelin sulkeutumiseen oli pari minuuttia.

”Tuleeko lisävoittoluokkia tai jokeria?”

”Ei kumpaakaan.”

Keijo ei nähnyt mieltä panostaa ylimääräistä niinkin epävarmaan yritykseen kuin lotto. Itse asiassa häntä hävetti loton pelaaminen. Se todisti että hän oli antanut periksi, että hän ei enää täysillä uskonut omiin menestysmahdollisuuksiinsa. Mutta jokaisen elämässä tuli hetki, jolloin on lakattava haaveilemasta ja täytettävä kuponki.

Keijo muisti hyvin omansa, hän oli kirjoittanut siitä runon.

Rasti ruutuun

Näinkö se tapahtuu,
periksi antaminen?

Kolmekymmentä mittarissa.

Työ autonpesijänä.

Pillua viimeksi
puolitoista vuotta sitten.

Alan epäillä että
onnea ei tarvitse
ansaita.

Teen lottorivin
huoltoasemalla.

Keijo on kolkyt ja risat.
Hän on yksinäinen ja vyötäröltään pyöristynyt.
Hänellä on päivätyö Kelassa.
Hänellä on hyvin vähän toivoa.

Keijo kirjoittaa runoja.
Hänellä on unelma.
Hänestä tulee Suuri Kirjailija.
Hänellä on hyvin vähän toivoa.

Siitä vähästään Keijo pitää kynsin hampain kiinni.
Hän laittaa korkin kiinni, lenkkeilee, pitää yhden
miehen kunto- sekä kirjoitusleiriä ja elää erittäin
ei-vapaaehtoisessa selibaatissa.

Pätkärunoilija voi herättää naislukijassa uinuvan
hoivavietin ja nukuttaa miehessä kytevän kateuden.

★
*Johnny
Kniga*

ISBN 978-951-0-39773-2

kl 84.2

Messukirjat

WWW.JOHNNYKNIGA.FI

